

(સમય : બપોરે ૨ : ૦૦ થી ૫ : ૦૦)

સત્સંગ પ્રાણ - ૨ : પ્રશ્નપત્ર - ૨

સૂચના :- આ પ્રશ્નપત્રમાંથી થોડા-ઘણા પ્રમાણમાં પ્રશ્નો તા. ૧ માર્ચ, ૨૦૨૦ના રોજ લેવાનાર મુખ્ય પરીક્ષામાં પુછાશે. મુખ્ય પરીક્ષામાં જવાબવહીમાં વધારાનાં પાનાં જોડીને તેમાં લખેલા ઉત્તર માન્ય ગણાશે નહિ. પરીક્ષા કાર્યાલય, અમદાવાદની પૂર્વ મંજૂરી લીધા સિવાય, મૂળ પરીક્ષાર્થીના બદલે ‘લહિયા’, ‘ડમી રાઈટર’ કે ‘અન્ય વ્યક્તિ’ દ્વારા લખાઈને આવેલી પરીક્ષાની જવાબવહી રદ ગણવામાં આવશે. એકથી વધારે પ્રકારના જુદા જુદા અક્ષરોવાળા ઉત્તરો માન્ય નહિ ગણાય. છેકછાકવાળા જવાબો માન્ય ગણાશે નહીં. અસ્પષ્ટ અને ઉકેલી ન શકાય તેવા જવાબો માન્ય ગણાશે નહિ. અભ્યાસક્રમના પુસ્તકની છેલ્લી આવૃત્તિનો જ ઉપયોગ કરવો. પરીક્ષાખંડમાં પરીક્ષા દરમ્યાન કોઈ પણ પરીક્ષાર્થીએ મોબાઈલ ફોન તથા ઇલેક્ટ્રોનિક સાધનો જેવાં કે ટેબ્લેટ, લેપટોપ વગેરેનો ઉપયોગ કરવો નહિ તથા પોતાની પાસે રાખવા પણ નહિ.

(કુલ ગુણ : ૧૦૦)

વિભાગ - ૧ : બ્રહ્મવિદ્યાનું દર્શન - દ્વિતીય આવૃત્તિ, ફેબ્રુઆરી - ૨૦૧૨

પ્ર.૧ આપેલા વિકલ્પોમાંથી ફક્ત સાચા વિકલ્પોની આગળ આપેલા ચોરસ ખાનામાં ખરાની (✓) નિશાની કરો. [૮]
નોંધ : એક કે એકથી વધારે વિકલ્પ સાચા હોઈ શકે. તમામ સાચા વિકલ્પ આગળ જ ખરાની નિશાની કરી હશે તો જ પૂર્ણ ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

૧. ગુણાતીતાનંદ સ્વામી અક્ષરબ્રહ્મ : ઐતિહાસિક પુરાવાને આધારે

- (૧) ☐ જેતલપુર સુખશ્યામાં
(૨) ☐ ગોંડલ જૂના મંદિરના સભામંડપમાં
(૩) ☐ ગઢડા જૂના મંદિરના હિસાબના ચોપડામાં
(૪) ☐ જૂનાગઢ નવા સભામંડપમાં લેખ

૨. પરબ્રહ્મ : સર્વશક્તિમાન

- (૧) ☐ કર્તુમ્-અકર્તુમ્-અન્યથાકર્તુ શક્તિ (૨) ☐ દિવ્ય શક્તિ
(૩) ☐ વિચિત્ર શક્તિ (૪) ☐ આધીન શક્તિ

૩. પરબ્રહ્મને દિવ્ય-નિર્દોષ સમજવાથી લાભ

- (૧) ☐ પંચવિષય જીત્યામાં પ્રયાસ ન કરવો પડે.
(૨) ☐ હરિભક્તને નિર્દોષ સમજે તો નિર્દોષ થાય
(૩) ☐ માયાને તરે
(૪) ☐ વિષય ભોગવવાનું સુખ આવે

૪. પરબ્રહ્મમાં આ છ ભગ (ઐશ્વર્ય) હોય છે.

- (૧) ☐ જ્ઞાન, શક્તિ, બળ, ઐશ્વર્ય, વીર્ય, તેજ
(૨) ☐ શમ, દમ, તિતિક્ષા, ઉપરતિ, સુખ, આનંદ
(૩) ☐ ધૈર્ય, શૌર્ય, સ્થૈર્ય, માધુર્ય, ગાંભીર્ય, ચાતુર્ય
(૪) ☐ શૌચ, દયા, ક્ષમા, શમ, દમ, તિતિક્ષા

પ્ર.૨ નીચે આપેલા વિષયો ઉપર મુદ્દાસર નોંધ લખો. (પંદરેક લીટીમાં)

[૧૦]

૧. દ્વન્દ્વોમાં સ્થિરતાનો ઉપાય અથવા
૨. ‘શ્રીહરિલીલામૃત’ના આધારે સર્વોપરી સર્વાવતારના અવતારી શ્રીજીમહારાજ
૩. પરબ્રહ્મનું દિવ્યપણું કેવી રીતે અને મૂર્તિમાન થકા અક્ષરધામમાં વ્યતિરેક સ્વરૂપે દિવ્ય અથવા
૪. અક્ષરધામમાં વ્યતિરેક સ્વરૂપે પણ પરબ્રહ્મ સાકાર

પ્ર.૩ પ્રમાણ પરથી વિષયનું શીર્ષક આપો.

[૬]

ઉદાહરણ :- “બ્રહ્મરૂપ થકો પ્રત્યક્ષ ભગવાનની ભક્તિ ચંદન, પુષ્પ, શ્રવણ મનનાદિકે કરીને કરે.”

ઉત્તર :- બ્રહ્મરૂપ થઈને પરબ્રહ્મની ભક્તિ - ઉપાસના કરવાનો આદેશ

૧. “દેહને વિષે અહંબુદ્ધિ ને દેહ સંબંધી પદાર્થને વિશે મમત્વબુદ્ધિ એ જ માયા છે.”
૨. “એવા અતિ સમર્થ જે ભગવાન તે પોતે અક્ષરમાં પ્રવેશ કરીને અક્ષર રૂપે થાય છે.”
૩. “બ્રહ્મ સંગાથે એકતા કરીને પરબ્રહ્મની સ્વામી-સેવકભાવે ઉપાસના કરવી.”
૪. “પ્રત્યેક શરીરમાં રહેનાર જીવ સ્વરૂપતઃ બિન્ન છે.”
૫. “દેખાય તો છે પણ મનાતો નથી. જ્ઞાન થાશે ત્યારે મનાશે. આ છે એ બ્રહ્મ અને ગયા એ પરબ્રહ્મ.”
૬. “ભગવાન સ્વામિનારાયણે જીવન્મુક્તિ અને વિદેહમુક્તિ એમ બંને પ્રકારની મુક્તિનો સ્વીકાર કર્યો છે.”

પ્ર.૪ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો.

[૬]

૧. પરમાત્મામાં ગુણોનું અપારપણું હોવાથી તેમને કેવા નામથી કહેવામાં આવે છે ?
૨. ગઢડા મધ્ય ૮ પ્રમાણે પોતાને સાક્ષાત્ મળ્યું જે સ્વરૂપ તેને કેવું જાણવું ?
૩. આત્યંતિક મુક્તિ માટે મુખ્ય સાધના શું છે ?
૪. ગઢડા પ્રથમ પદ પ્રમાણે શાના વિના કોઈ વાત સિદ્ધ થતી નથી ?
૫. અક્ષરબ્રહ્મનાં ચાર રૂપો કયા કયા છે ?
૬. પાંચ નિત્ય તત્ત્વો વિશે શ્રીજીમહારાજે કયા બે વચનામૃતમાં વાત કરી છે ?

પ્ર.૫ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક વિષય ઉપર વિસ્તૃત નોંધ લખો. (પચીસ થી ત્રીસ લીટીમાં) [૧૦]

૧. અસાધારણ ઐશ્વર્ય : સમર્થ પરમહંસોનું નિયમન
૨. અક્ષરધામની પ્રાપ્તિ માટે સર્વોપરીપણાની નિષ્ઠા

વિભાગ - ૨ : બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રાગજી ભક્ત વિસ્તૃત જીવનચરિત્ર - બારમી આવૃત્તિ, એપ્રિલ - ૨૦૧૯

પ્ર.૬ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક વિષય ઉપર મુદ્દાસર નોંધ લખો. (ત્રીસેક લીટીમાં) [૧૨]

૧. ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ સ્વમુખે સમજાવેલું અક્ષરપણું ('સ્વામીને ઠપકો આપવાનું મોકૂફ' થી 'મહંતાઈ સોંપી દીધી' સુધીના ૪ પ્રસંગો)
૨. ભગતજી મહારાજની બ્રાહ્મી સ્થિતિનો સહવાસીને થયેલો અનુભવ ('એ તો મારો કોડીલો લાલ છે' થી 'રંગાચાર્યનો સંકલ્પ પૂરો કર્યો' સુધીના ૪ પ્રસંગો)
૩. ભગતજી મહારાજે બતાવેલું ઐશ્વર્ય ('ઐશ્વર્ય અને પ્રતાપ'ના ૪ પ્રસંગો)

પ્ર.૭ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ બે ઉપર ટૂંકનોંધ લખો.

(દરેક ટૂંકનોંધમાં પાંચેક લીટીના બે પ્રસંગો લખવા)

૧. જૂનાગઢના સન્માનમાં શાસ્ત્રીજી મહારાજનું બુદ્ધિચાતુર્ય ('જ્યાં અપમાન ત્યાં સન્માન' થી 'જડ-ચૈતન્યનો વિવેક' સુધીના ૪ પ્રસંગો)
૨. ગોપાળાનંદ સ્વામીએ બતાવેલાં ઐશ્વર્યો ('મહુવાનો મહિમા' થી 'ઝીણાભાઈની સેવા' સુધીના ૪ પ્રસંગો)
૩. મહુવામાં યજ્ઞપુરુષદાસે કરાવેલા ભગતજીના સ્વરૂપના સ્વરૂપ દર્શનને આધારે ભગતજીમાં જ્ઞાન અને વૈરાગ્ય ('ભગવાન તો પોતાના ભક્તની સમીપમાં હંમેશાં રહે છે' થી 'ગુજરાત તરફ વિદાય' સુધીના ૪ પ્રસંગો)

પ્ર.૮ નીચે આપેલા પ્રસંગોમાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રસંગ વર્ણવી મનન લખો.

(પ્રસંગવર્ણન આઠેક લીટીમાં તથા મનન ચારેક લીટીમાં લખવું)

૧. વર્તમાનકાળે રાજપો શેમાં છે ?
૨. રઘુવીરજી મહારાજને દર્શન
૩. ગુણાતીત ઊઠો !
૪. આ લોક જ દુઃખદાયી છે
૫. જેઠાભાઈની તો વાત જ ન કહેવાય

પ્ર.૯ નીચે આપેલાં પાત્રોમાંથી કોઈ પણ એક પાત્રના પ્રસંગો વર્ણવી વ્યક્તિત્વનું આલેખન કરો.

૧. ફૂલચંદભાઈ (મહુવા) ('પ્રાગજી આવશે ત્યારે જ હું પીરસીશ' થી 'તો તમારી પાછળ લાખો મનુષ્ય ફરશે' સુધીના ૪ પ્રસંગો)
૨. કોઠારી બેચર ભગત ('રઘુવીરજી મહારાજને દર્શન' થી 'માનખંડન' સુધીના ૪ પ્રસંગો)

વિભાગ - ૩ : સ્વામીની વાતો - ૨૧મી આવૃત્તિ, સપ્ટેમ્બર - ૨૦૧૫

પ્ર.૧૦ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બેના મુદ્દાસર જવાબ લખો. (પાંચેક લીટીમાં)

૧. મહારાજને પુરુષોત્તમ સમજવા ત્યાં જીવ કોની જેમ અટકે છે ?
૨. ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ કરેલી સંપત્તિ મીમાંસા
૩. આ સાધુને વિષે મનુષ્ય ભાવ શેણે કરીને આવે છે ? તેણે કરીને શું થાય છે ?

પ્ર.૧૧ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ બે ઉપર અભ્યાસક્રમની 'સ્વામીની વાતો'નું પ્રમાણ આપી સમજાવો.

(આઠ થી દસ લીટીમાં)

૧. તે તો પામર નર જાણવા પૂરા, હરિભક્તિની ધરી છે ઢાલ રે સંતો.
૨. મહંતસ્વામી મહારાજનાં દર્શન થયે માનવું કે શ્રીજીમહારાજનાં દર્શન થયાં.
૩. શોભારામ શાસ્ત્રી ખીજડા જેવા અને નાથ ભક્ત આંબા જેવા હતા.
૪. સ્વામિનારાયણનાં મંદિરોમાં બાઈઓ અને ભાઈઓની દર્શન-વ્યવસ્થા જુદી હોય છે.

પ્ર.૧૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો.

૧. મોટા સદ્ગુરુ પણ શું જાણી શક્યા નથી ?
૨. બીજા અવતારે કેવા કલ્યાણ કર્યા છે ?
૩. મહાપ્રભુ શેમાં બંધાયા ?
૪. કયા વચનામૃતમાં કહ્યા મુજબ ભગવાનનું સ્વરૂપ નિર્દોષ સમજવું ?

પ્ર.૧૩ નીચે આપેલા કોઈ પણ બેના દૃષ્ટાંત અથવા પ્રસંગ વર્ણવી તેનો સિદ્ધાંત લખો. (કુલ આઠેક લીટીમાં)

૧. મદ્ભયાદ્ વાતિ.... એ શ્લોક કોઈના બળનો જણાય છે
૨. 'ગીતાની ગાય કરી ને અર્જુનને વાછડા'ના દૃષ્ટાંતનો સિદ્ધાંત
૩. લાખ મણ લોઢાની લોઢી ધગી હોય

*

*

*

જો અગત્યની જાહેરાત તમામ પરીક્ષાર્થીઓ આપણી સંસ્થાની દર્શાવેલી website - link પરથી જૂનાં વર્ષોનાં પ્રશ્નપત્રો તથા મુખ્ય પરીક્ષાના જ ઉકેલપત્રો નિઃશુલ્ક ડાઉનલોડ કરી શકશે તથા તેની પ્રિન્ટ પણ કાઢી શકશે.

<http://www.baps.org/Satsang-Exams.aspx>